

علل روی آوردن انسان به جدل

۱- درست نبودن مدعای شخص و در نتیجه عدم امکان اقامه برهان بر آن

۲- دشوار بودن فهم برهان برای توده مردم

۳- عجز و ناتوانی مستدل برای اقامه برهان و یا درک صحیح آن

۴- تناسب نداشتن فهم برهان با نوآموزان یک رشته علمی

ستیزه جویی و لجاجت ورزیدن در خصومت های گفتاری، که غالباً با کید و نیرنگ همراه است و گاهی از حدود عدل و انصاف خارج می شود.

معنای لغوی

جدل

صناعتی که آدمی با آن می تواند از مقدمات مسلم و مورد قبول طرف مقابل و یا از مقدمات مشهور استفاده کرده، مطلب مورد نظر خویش را اثبات یا رد کند.

معنای مصطلح در منطق

مقایسه جدل با برهان

۱- مقدمات برهان، یقینی و مطابق با واقع است. اما مقدمات جدل، مسلم و مقبول طرف مقابل.

۲- جدل همواره به دو شخص متخصص قائم است؛ ولی اقامه ی برهان گاه برای خود شخص صورت می گیرد.

۳- برهان تنها به صورت قیاسی تالیف می شود. جدل به شکل استقرا و تمثیل نیز می آید.

